

Číslo rozhodnutia: 2022/84:1063-OAC

Spisová značka: 2021/100-OAC

Bratislava 02.12.2021

ROZHODNUTIE

Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo (ďalej len „agentúra“) v konaní o udelenie akreditácie študijného programu účastníka konania: Prešovská univerzita v Prešove podľa § 4 ods. 2 písm. a) bodu 2 zákona č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania a o zmene a doplnení zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o zabezpečovaní kvality") vo veci vedenej pod spis. zn. 2021/100-OAC na základe uznesenia výkonnej rady agentúry č. VR-39/44/2021 zo dňa 2. decembra 2021 takto

rozhodla:

Žiadosť účastníka konania o udelenie akreditácie študijného programu **z a m i e t a**.

Odôvodnenie

Prešovská univerzita v Prešove (ďalej aj ako „vysoká škola“) podala dňa 30.3.2021 agentúre žiadosť o udelenie akreditácie študijného programu s názvom **európske štúdiá** (ID 11068) (ďalej len „žiadosť“).

Výkonná rada agentúry (ďalej len „výkonná rada“) na účely posúdenia predmetnej žiadosti schválila uznesením č. VR- 31/17/2021 zo dňa 20.5.2021 návrh zloženia pracovnej skupiny výkonnej rady. Predseda výkonnej rady listom č. 2021/100-OAČ:1617/2021 zo dňa 11. júna 2021 oznámil vysokej škole návrh jej zloženia v zmysle § 8 ods. 4 zákona o zabezpečovaní kvality.

Dňa 31. augusta 2021 sa uskutočnila návšteva vysokej školy za účasti členov pracovnej skupiny výkonnej rady (ďalej len „pracovná skupina“), zamestnanca agentúry a zástupcov vysokej školy. Predmetom návštevy vysokej školy bolo zo strany pracovnej skupiny a agentúry získanie potrebných informácií o študijnom programe v súvislosti s plnením štandardov pre študijný program (ďalej len „štandardy“).

Na základe expertného posúdenia podkladov k žiadosti o akreditáciu predmetného študijného programu pracovnou skupinou, informácií získaných návštevou vysokej školy, dostupných údajov a konzultácií so zainteresovanými osobami, pracovná skupina vypracovala dňa 5. novembra 2021 hodnotiacu správu, v ktorej uviedla skutočnosti, ktoré boli podkladom pre jej závery, postup vyhodnocovania týchto podkladov, vyhodnotenie úrovne plnenia jednotlivých štandardov, zistené nedostatky, odporúčania pre účastníka konania a návrh rozhodnutia agentúry.

Pracovná skupina v hodnotiacej správe konštatovala záver, že účastník konania nespĺňa štandardy, a to požiadavky uvedené v čl. 2 ods.2, 5, 7 až 10 a 12; čl. 4 ods. 1, 3, 7 a 8; čl. 6 ods. 1 a 5; čl. 7 ods. 1 a 5; čl. 8 ods. 1 a čl. 10 ods. 2. Na základe uvedeného záveru pracovná skupina navrhla agentúre žiadosť účastníka konania o udelenie akreditácie študijného programu zamietnuť.

Účastník konania zaslal listom č. PU-447-2020/ 25718-2021 zo dňa 30.novembra 2021 svoje stanovisko v určenej lehote (ďalej len „stanovisko“).

Účastník konania k záverom pracovnej skupiny uviedol, že aj keď predkladaný študijný program je naformulovaný interdisciplinárne pri opise, charakteristike a v osnove študijného programu bolo vysokou školou deklarované zameranie na oblasť historických vied s prienikom do sociológie, práva a politológie. Účastník konania ďalej uviedol, že ambíciou vysokej školy nebolo vytvoriť ďalší politologicky orientovaný študijný program, ale program, ktorý umožní v čo najväčšej miere využiť poznatky z oblasti humanitných a spoločenských vied na tvorivú identifikáciu, formulovanie a inovatívne riešenie zložitých problémov historických súvislostí Európskeho spoločenstva s dôrazom na kontext 20. a 21. storočia a integračné procesy Európskej únie.

Podľa názoru účastníka konania ďalej odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu vystihujú podstatu a obsahové zameranie na oblasť historických vied, poznanie kultúrnej a náboženskej identity Európy, súčasných jej dejín, interkulturalitu európskeho priestoru, európske právo a medzinárodné vzťahy.

Vysoká škola ďalej uviedla, že niektoré pripomienky a návrhy k skvalitneniu študijného programu boli predmetom osobných stretnutí tak so zástupcami z praxe, tretieho sektora, ako aj z radov študentov, ktorí vyjadrili svoj súhlas a podporili predloženú víziu študijného programu, jeho zameranie a špecifiká. Zároveň vysoká škola v stanovisku uviedla, že aj keď navrhované zmeny obsahu študijného programu, profilu absolventa a ďalších náležitosti, ktoré uviedla pracovná skupina, majú svoje opodstatnenie, v aktuálnom nastavení doktorandského štúdia na Slovensku nie je priestor na ich implementáciu v takom rozsahu v akom boli navrhované. V závere svojho stanoviska vysoká škola uviedla pripomienku ohľadom zloženia pracovnej skupiny, pričom zloženie pracovnej skupiny podľa jej názoru nezodpovedalo požiadavkám príslušného vnútorného predpisu agentúry týkajúceho sa zostavovania pracovných skupín pre posudzovanie žiadostí o akreditáciu doktorandských študijných programov. K tomuto vysoká škola ďalej uviedla, že členovia pracovnej skupiny, až na osobu predsedu, pôsobia v iných odboroch a študijných programoch (ekonómia, manažment, politické vedy, politológia) a nemohli tak objektívne posúdiť a zhodnotiť odborný obsah, štruktúru a sekvenciu profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu.

Výkonná rada na svojom zasadnutí dňa 2. decembra 2021 prerokovala žiadosť účastníka konania spolu s jej prílohami, hodnotiacu správu pracovnej skupiny a stanovisko účastníka konania k hodnotiacej správe pracovnej skupiny.

Výkonná rada na základe predloženej dokumentácie ďalej zistila nasledovné nedostatky:

1. Podľa čl. 2 ods. 2 štandardov je študijný program spracovaný v súlade s poslaním a strategickými cieľmi vysokej školy, určenými v dlhodobom zámere vysokej školy.

Pracovná skupina v hodnotiacej správe, ktorá bola predložená výkonnej rade konštatovala zistenie nedostatku spočívajúcom v neplnení požiadavky uvedenej v čl. 2 od. 2 štandardov, a to z dôvodu, že v žiadosti účastníka konania absentuje popis ako študijný program napĺňa stratégiu vysokej školy. Pracovná skupina v hodnotiacej správe tiež uviedla, že plnenie tejto požiadavky štandardov nebolo objasnené zo strany účastníka konania ani počas návštevy pracovnej skupiny na vysokej škole. Výkonná rada na základe vyššie uvedeného zistenia pracovnej skupiny konštatovala neplnenie uvedenej požiadavky štandardov, nakoľko vysoká škola počas posudzovania študijného programu pracovnou skupinou dostatočne neobjasnila akým spôsobom napĺňa túto požiadavku štandardov. Účastník konania sa k predmetnému zisteniu pracovnej skupiny nevyjadril ani vo svojom stanovisku k hodnotiacej správe, a teda

nijakým spôsobom počas konania nepreukázal plnenie požiadaviek vyplývajúcich z čl. 2 ods. 2 štandardov.

- Podľa čl. 2 ods. 5 štandardov je študijný program priradený k študijnému odboru a je zdôvodnená miera jeho obsahovej zhody s príslušným študijným odborom. V prípade študijných programov v kombinácii dvoch študijných odborov alebo ak ide o interdisciplinárne štúdiá, je študijný program priradený k príslušným študijným odborom a je zdôvodnená miera jeho obsahovej zhody s príslušnými študijnými odbormi.

Pracovná skupina vo svojej hodnotiacej správe konštatovala neplnenie požiadaviek čl. 2 ods. 5 štandardov, a to z dôvodu, že vysoká škola v žiadosti a ani v priebehu posudzovania študijného programu v rámci návštevy vysokej školy neposkytla pracovnej skupine dostatočné zdôvodnenie priradenia študijného programu k študijnému odboru s názvom historické vedy. Zároveň pracovná skupina uviedla, že aj napriek zdôraznenej interdisciplinarite študijného programu, vysoká škola neuviedla ďalšie študijné odbory, ku ktorým by mal byť predmetný študijný program priradený. V súvislosti s posúdením priradenia študijného programu k študijnému odboru historické vedy a zdôvodnení miery obsahovej zhody s príslušným odborom, v ktorom by sa malo vysokoškolské vzdelávanie poskytovať, výkonná rada konštatovala neplnenie uvedeného ustanovenia štandardov, nakoľko účastník konania nedostatočne zdôvodnil mieru obsahovej zhody s uvedeným študijným odborom v žiadosti, neposkytol jednoznačné argumenty a vysvetlenie ako napĺňa najmä nosné témy jadra znalostí príslušného študijného odboru počas expertného posudzovania študijného programu pracovnou skupinou a toto zdôvodnenie neuviedol ani následne vo svojom stanovisku k hodnotiacej správe pracovnej skupiny.

- Podľa čl. 2 ods. 7 štandardov má byť jasne špecifikovaný profil absolventa, pričom v jeho rámci sú prostredníctvom deskriptorov vymedzené a komunikované výstupy vzdelávania, ktoré sú verifikovateľné a zodpovedajú poslaniu vysokej školy, príslušnému stupňu kvalifikačného rámca a oblasti poznania podľa príslušného študijného odboru alebo kombinácie študijných odborov, v ktorých ich absolventi získajú vysokoškolské vzdelanie.

Podľa čl. 2 ods. 8 štandardov výstupy vzdelávania a kvalifikácia získaná absolvovaním študijného programu napĺňa sektorovo-špecifické odborné očakávania na výkon povolania. V študijnom programe majú byť indikované povolania, na výkon ktorých je potrebná získaná kvalifikácia. Tieto skutočnosti sú potvrdené vyjadreniami relevantných externých zainteresovaných strán.

Podľa čl. 2 ods. 9 štandardov odborný obsah, štruktúra a sekvencia profilových študijných predmetov a ďalších vzdelávacích činností študijného programu a podmienky na úspešné ukončenie štúdia umožňujú dosahovanie výstupov vzdelávania uvedených v profile absolventa a zaručujú prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam, vrátane prenositeľných spôsobilostí, ktoré ovplyvňujú osobný rozvoj študentov a môžu byť využité v ich budúcom kariérnom uplatnení a v živote ako aktívnych občanov v demokratických spoločnostiach.

Výkonná rada konštatovala nedostatočné plnenie požiadaviek štandardov uvedených v čl. 2 ods. 7 až 9, a to z nasledovných dôvodov. Výkonná rada na základe predloženej žiadosti a hodnotiacej správy pracovnej skupiny konštatovala, že profil absolventa nie je v predmetnom študijnom programe jasne špecifikovaný, na základe čoho nie je možné určiť

aké schopnosti študenti získajú po jeho absolvovaní. V súvislosti s cieľmi študijného programu, ktoré definoval účastník konania v opise študijného programu výkonná rada konštatovala, že tieto nezodpovedajú 3. stupňu vysokoškolského vzdelávania (zodpovedajú 2. stupňu vysokoškolského vzdelávania) a takisto nezodpovedajú 8. úrovni Slovenského kvalifikačného rámca (ďalej len „SKKR“). Pri posudzovaní súladu cieľov študijného programu podľa predloženého študijného plánu a informačných listov predmetov s poslaním vysokej školy a oblasťou poznania podľa príslušného študijného programu výkonná rada konštatovala, že vzhľadom na vyššie uvedené zistenia súvisiace s čl. 2 ods. 2 štandardov posudzovaný súlad nebol zo strany účastníka konania počas konania preukázaný.

Výkonná rada ďalej na základe zistení pracovnej skupiny konštatovala, že v študijnom programe absentujú odborné predmety pre prípravu absolventov na indikované povolania v oblasti štátnej správy a medzinárodných organizácii. V študijnom programe ďalej absentuje zaradenie povinných predmetov so zameraním na teóriu európskej integrácie, medzinárodné vzťahy, či európske právo. Výkonná rada na základe uvedeného konštatovala, že odborný obsah a štruktúra profilových študijných predmetov neumožňujú dosahovanie výstupov vzdelávania, a tým vysoká škola nebude schopná zabezpečiť pre absolventov tohto študijného programu prístup k aktuálnym vedomostiam, zručnostiam a kompetentnostiam, vrátane prenositeľných spôsobilostí, ktoré by ovplyvnili osobný rozvoj študentov a mohli ich využiť v ich budúcom kariérnom uplatnení.

- Podľa čl. 4 ods. 1 štandardov pravidiel, formy a metódy vyučovania, učenia sa a hodnotenia študijných výsledkov v študijnom programe umožňujú dosahovanie výstupov vzdelávania pri rešpektovaní rozmanitosti študentov a ich potrieb.

Výkonná rada na základe expertného posúdenia pracovnej skupiny konštatovala neplnenie uvedenej požiadavky štandardov, a to z dôvodu, že v žiadosti účastníka konania absentuje prepojenie cieľov vzdelávania študijného programu, výstupov a metód vzdelávania v študijných predmetoch, ktoré sú overiteľné vhodnými metódami hodnotenia. Ďalej výsledky vzdelávania a použité metódy vzdelávania sú uvedené v žiadosti účastníka konania formálne a nezodpovedajú 3. stupňu vysokoškolského vzdelávania. Ďalej výkonná rada konštatovala, že vo vedeckej (tvorivej časti) študijného programu neboli vysokou školou predložené spracované informačné listy študijných predmetov a vysoká škola nezadefinovala prepojenie medzi dosahovanými výstupmi vzdelávania a spôsoboch ich overenia.

- Podľa čl. 4 ods. 3 štandardov používané formy a metódy vyučovania, učenia sa a hodnotenia študijných výsledkov stimulujú študentov prijímať aktívnu rolu v procese učenia sa a rozvoji akademickej kariéry.

Výkonná rada na základe záveru pracovnej skupiny konštatovala neplnenie uvedenej požiadavky štandardov, a to z dôvodu, že používané formy a metódy vyučovania, učenia sa a hodnotenia študijných výsledkov nestimulujú študentov prijímať aktívnu rolu v procese učenia sa. Študenti nie sú zapájaní do tvorivých činností vysokej školy primerane vo vzťahu k výstupom vzdelávania na úrovni 8 SKKR študijného programu. Ďalej na základe zistení pracovnej skupiny počas návštevy vysokej školy má výkonná rada za to, že ak študenti nie sú vedení počas štúdia k samostatnej vedeckej práci na príslušnej úrovni, resp. nie je im umožnené samostatne publikovať vedecké články v kvalitných vedeckých periodikách, študenti nebudú schopní po absolvovaní študijného programu ďalej aktívne rozvíjať svoju akademickú kariéru.

- Podľa čl. 4 ods. 7 štandardov metódy a kritériá hodnotenia sú vopred známe a prístupné študentom; sú zahrnuté v jednotlivých častiach/predmetoch/moduloch programu a sú vhodné na spravodlivé, konzistentné, transparentné overenie získaných vedomostí, zručností a spôsobilostí.

Výkonná rada konštatovala neplnenie požiadaviek uvedených v čl. 4 ods. 7 štandardov z dôvodu, že metódy hodnotenia (druh overovania dosiahnutých znalostí, zručností a kompetentností absolventa) a kritériá hodnotenia dosiahnutých výstupov vzdelávania nie sú uvedené vo všetkých častiach štúdia alebo študijných predmetoch a v informačných listoch predmetov nie je jasne uvedený spôsob a kritériá priebežného hodnotenia a tieto teda nie sú vopred známe a prístupné študentom.

- Podľa čl. 4 ods. 8 štandardov hodnotenie poskytuje študentom spoľahlivú spätnú väzbu na zistenie miery plnenia výstupov vzdelávania, ktorá je v prípade potreby spätá s poradenstvom oblasti napredovania v štúdiu.

Vzhľadom na zistené nedostatky v súvislosti s neplnením požiadaviek podľa čl. 4 ods. 7 (nejasné stanovenie výstupov vzdelávania v informačných listoch predmetov a nekonzistentné metódy a kritériá hodnotenia) výkonná rada konštatovala, že vysoká škola neplní požiadavky štandardov uvedené v čl. 4 ods. 8 nakoľko nie je predpoklad, že hodnotenie tak ako bolo uvedené v žiadosti účastníka konania poskytne študentom spoľahlivú spätnú väzbu na zistenie miery plnenia výstupov vzdelávania.

- Podľa čl. 6 ods. 1 štandardov vysoká škola zaručuje pre študijný program učiteľov, ktorých kvalifikácia, rozvrhnutie pracovnej záťaže, úroveň výsledkov tvorivých činností, praktické skúsenosti, pedagogické zručnosti a prenositeľné spôsobilosti umožňujú dosahovať výstupy vzdelávania, ktorých jazykové zručnosti zodpovedajú jazykom uskutočňovania študijného programu a ktorých počet a pracovná kapacita zodpovedajú počtu študentov a personálnej náročnosti vzdelávacích činností.

Podľa čl. 6 ods. 5 štandardov osoby, ktoré vedú záverečné práce, vykonávajú aktívnu tvorivú činnosť alebo praktickú činnosť na úrovni zodpovedajúcej stupňu študijného programu v problematike odborného a tematického zamerania vedených prác.

Výkonná rada na základe zistení a záverov pracovnej skupiny konštatovala neplnenie požiadaviek štandardov uvedených v čl. 6 ods. 1 a 5, a to z dôvodu, že určená osoba nesúca hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality študijného programu, ktorá je súčasne učiteľom profilového predmetu študijného programu a učiteľia študijného programu (školicelia záverečných prác) nespĺňajú požiadavky príslušnej kvalifikácie a požiadavky kladené na úroveň tvorivej činnosti, nakoľko žiaden z uvedených učiteľov nepreukázal sústavnú vedeckú činnosť zameranú na širší európsky kontext a ich kvalifikácia je v odbore historické vedy (religionistika) alebo teológia. Výkonná rada s poukazom na závery pracovnej skupiny týkajúce sa hodnotenia plnenia požiadavky v čl. 7 ods. 1 štandardov konštatovala, že vysoká škola na základe predložených podkladov nezaručuje pre študijný program učiteľov, ktorých kvalifikácia a úroveň výsledkov tvorivých činností by umožňovali dosahovať výstupy vzdelávania.

- Podľa čl. 7 ods. 1 štandardov učiteľia zabezpečujúci profilové predmety študijného programu preukazujú výsledky tvorivej činnosti v príslušnom študijnom odbore, v ktorom sa študijný

program uskutočňuje aspoň na významnej medzinárodnej úrovni, ak ide o študijný program tretieho stupňa.

Výkonná rada na základe expertného posúdenia výsledkov tvorivej činnosti učiteľov zabezpečujúcich profilové predmety študijného programu pracovnou skupinou konštatovala neplnenie uvedenej požiadavky štandardov z dôvodu, že predložení učiteľa nepreukázali v zmysle časti V. metodiky na vyhodnocovanie štandardov tvorivú činnosť v problematike predkladaného študijného programu na významnej medzinárodnej úrovni.

12. Podľa čl. 7 ods. 5 štandardov na uskutočňovanie študijného programu tretieho stupňa preukazuje vysoká škola dlhodobú kontinuálnu výskumnú alebo umeleckú činnosť v problematike študijného programu. Pracovisko musí preukázať dlhodobú a kontinuálnu úspešnosť v získavaní finančnej podpory pre príslušný výskum alebo umeleckú činnosť a existenciu pokračujúcich alebo nových výskumných/umeleckých projektov z domácich a medzinárodných grantových schém a iných súťažných zdrojov.

Výkonná rada konštatovala neplnenie uvedenej požiadavky štandardov, z dôvodu, že účastník konania počas procesu posudzovania študijného programu nepreukázal dostatočnú kontinuálnu výskumnú činnosť v problematike predloženého študijného programu a u účastníka konania v súčasnosti absentuje zapojenie sa do medzinárodných výskumných projektov, projektov Agentúry na podporu výskumu a vývoja (APVV) a aj projektov Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Slovenskej akadémie vied (VEGA).

13. Podľa čl. 8 ods. 1 štandardov vysoká škola zabezpečuje dostatočné priestorové, materiálne, technické a informačné zdroje študijného programu, ktoré sú zárukou na dosahovanie stanovených cieľov a výstupov vzdelávania.

Výkonná rada konštatovala neplnenie uvedenej požiadavky štandardov na základe zistenia pracovnej skupiny týkajúceho zabezpečenia informačných zdrojov študijného programu. Informačné listy študijných predmetov odkazujú spravidla na staršie publikácie, ktoré sú iba v slovenskom alebo českom jazyku a absentujú odkazy na zahraničné publikácie. Výkonná rada má za to, že vysoká škola na základe uvedeného nezabezpečuje informačné zdroje študijného programu, ktoré sú zárukou na dosahovanie stanovených cieľov a výstupov vzdelávania zodpovedajúce 3. stupňu vysokoškolského vzdelávania.

Výkonná rada sa zaoberala aj pripomienkou účastníka konania voči zloženiu pracovnej skupiny, ktorú účastník konania uviedol v závere svojho stanoviska k hodnotiacej správe zo dňa 30. novembra 2021. Účastník konania vo svojom stanovisku uviedol pochybnosť o odbornosti členov pracovnej skupiny s poukazom na skutočnosť, že okrem jej predsedu ďalší členovia nepôsobia v študijnom obore – historické vedy. Tu je na mieste uviesť, že oznámenie o zložení pracovnej skupiny bolo účastníkovi konania doručené riadne a včas s poučením o možnosti podať opravný prostriedok (námietku zaujatosti voči členovi pracovnej skupiny) v zákonnej lehote. Účastník konania v stanovenej lehote nevzniesol žiadnu námietku voči pracovnej skupine. Výkonná rada ďalej pri vyhodnocovaní uvedenej námietky konštatovala, že účastník konania nevzniesol námietku voči zloženiu pracovnej skupiny ani v čase posudzovania na mieste, resp. bezprostredne po posudzovaní, ale až po predložení hodnotiacej správy, ktorá bola v neprospech účastníka konania. Výkonná rada túto pripomienku vysokej školy vyhodnotila tak, že pripomienka resp. námietka voči zloženiu pracovnej skupiny bola podaná oneskorene, pretože v zmysle aplikačnej praxe a názoru výkonnej rade by mal účastník konania podať námietku bezodkladne po tom, čo sa dozvedel o daných skutočnostiach. Výkonná rada má ako je

uvedené vyššie za to, že zloženie pracovnej skupiny bolo účastníkovi konania oznámené v zmysle zákona a v súlade s vnútornými predpismi agentúry a toto konanie účastníka konania vyhodnotila ako účelové a nemajúce oporu vo vnútorných predpisoch agentúry a ani v ostatných právnych predpisoch, ktoré sú aplikovateľné na proces rozhodovania agentúry.

Výkonná rada na základe vyššie uvedených zistení dospela k záveru, že účastník konania nespĺňa štandard pre študijný program.

Podľa § 30 ods. 7 písm. a) zákona o zabezpečovaní kvality agentúra žiadosť zamietne, ak pri posudzovaní žiadosti zistí, že účastník konania nespĺňa štandard pre študijný program.

Na základe uznesenia výkonnej rady č. VR-39/44/2021 zo dňa 2. decembra 2021 agentúra žiadosť účastníka konania zamietla tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie: Proti rozhodnutiu agentúry možno podať agentúre námietky, a to v lehote do 15 pracovných dní odo dňa, keď bolo rozhodnutie agentúry účastníkovi konania doručené.

prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.
predseda výkonnej rady